

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Corespondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Èr banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	---

Invetiatori'a si cantoratul.

Romanulu tiene multu la datinile si traditiunile, moscenite din betrani.

Si este multa intieptiune in acestu modu de viétia alu romanului, pentruca datinile si traditiunile, moscenite din mosi stremosi constituiescu individualitatea si caracterulu specificu alu popóreloru.

Constatatu fiend acestu adeveru urméza neaperatu, ca o desvoltare cu trainicia a unui poporu nu se póte face in altu modu, decât tienendu contu de individualitatea, si respective de datinile si traditiunile lui.

Intre cele multe datine, proprie in lume numai romanului este si aplecarea lui spre cantare. Canta romanulu, de resuna codrii si vaile, si in acelasi timpulu la dile de serbatóre totu prin câte o cantare bisericésca plantéza in fii sei semtiemintele religióse.

Tóte popórele si-au cantecele lor. Cand canta romanulu inse se deosebesce de tóte celelalte neamuri din lume. In vorbele, in cari si-imbraca romanulu cantarea nu esprima numai nisce simtieminte trecetórie. Este ceva mai multu. Doin'a romanésca este istori'a poporului nostru si a trainicieii lui in decursulu veacuriloru.

De multe neazuri a scapatu doin'a suflarea romanésca, si in multe dureri ale sale a gasitu romanulu mediloculu de a rentineri si a-se otieli pentru unu mersu mai viu in lupt'a pentru esistintia.

Cantarea forméza dara neaperatu o parte insemnata a individualitatii nóstre ca poporu; si ca atare nu mai incape nici cea mai mica indoiéla cantarea compete in istori'a civilisatiunei poporului nostru.

Purcediendu de aci nu intielegemu, de unde vine, si cum se face, ca in timpulu din urma chiar din corpulu invetiatorescu s'au ridicatu glasuri in publicu in contra usulu nostru remasu din betrani, cá invetiatorulu se ocupe si functiunea de cantoru in biseric'a, si in sarcin'a scólei nóstre se fie a propune si a desvoltá si cantulu bisericescu si nationalu.

Motivulu principalu, carele se aduce in contra cantarii este: ca atât elevii, cât si invetiatorii sunt fórté ingreuiati, si cantarea rapesce fórté multu timpulu celorlalte obiecte de invetiamentu. Si adeverulu este, ca in fapta multu timpulu se intrebuintéza pentru cantare.

Este óre perdutu acestu timpulu?

Poporulu ne spune, ca nu, si dnii invetiatori, suntem siguri, sciu bine, ca mai cu seama poporulu din pàrtile banatice da numele de „invetiati“ acelor'a dintre plugarii nostri, cari sciu, se cante in biseric'a. Va se dica poporulu pune in sarcin'a invetiaturii cantarea, si dupa cantare judeca, si cantaresce pre omulu „invetiatu“ dintre densii. Asia a fost in trecutu, asia este si astadi.

* * *

Ne-am apucatu si noi in timpulu din urma se lucràm, cá istori'a nóstra se nu mai fia in biseric'a, in scóla si in viéti'a poporului o serie de suferintie; ci se-i dàm o alta directiune, se scriemu intrens'a mai multu, decât se potea acést'a in trecutu, fapte prin cari demustràm posteritatii, ca am pornitu cu sporiu pre calea civilisatiunei. Tóta activitatea nóstra publica este astadi concentrata in acésta directiune si pentru acestu terenu.

Ei bine, s'ar poté óre, cá in acestu mersu alu nostru se nu tienemu contu si de cantare, cand recurentu este astadi de tóta lumea, ca cantarea nobilitéza anim'a, inaltia spiritulu si da omului curagiu si taria de viétia si de lupta?

Noi credemu, ca nu, si in acésta credintia a nóstra ne intaresce chiar faptulu, ca satele nóstre, in cari prin corurile de plugari se latiesce, si desvólta cantarea in poporu, — se gasescu in conditiuni multu mai favorabile de desvoltare si progresu, decât satele, cari nu au coruri, si in cari cantarea este neglésa.

Faptulu acést'a ne spune fórté multu. Ne spune, ca poporulu nostru este viu, si voiesce, se traiésca. Ne spune, ca pornitu odata pre acésta cale voesce se aiba alimentele, cu cari este invetiatu si deprinsu din

betrani, si ca prin sucurile acestoru alimente voiesce sè se armeze pentru lupt'a s'a de viétia.

O gresiéla mare este deci a lipsí poporul nostru de alimentele, ce-le pretinde natur'a si individualitatea lui.

Multu gresiescu in urmare acei ómeni de scóla, cari credu cá se ne ocupàm in scólele nóstre elementarie mai putien de cantare, cá se economisàm cu timpul, si se ne indeletnicimu mai multu cu celelalte obiecte de invetiamentu.

Nu facemu nici cea mai mica economia, gandindu si urmandu astfeliu, dincontra ne denaturàm pre noi insine, si ne punemu pedeci unei desvoltári mai spornice.

De aceea bine este, cá se gandimu mai multu asupra acestei cestiuni, se ne parasimu din vreme de lucruri, pre cari le vedemu, ca gresieli sunt, si din gresite judecáti provinu, cá astfeliu se ne putem pune pre unu terenu mai spornicu si mai repede de munca.

Cutremurul de pamentu.

Reactiunile din sinulu pamentului sunt palpitari de anima, ér fluxulu si refluxulu bateri de pulsu ale planetului nostru R. Falb.

(Continuare si fine).

DD. Aventulu ce l'au luat sciintiele positive mai alesu dela a II-a diumetate a seclului nostru incóce pestrece aprópe si marginile fantasiei. Spiritulu omenescu, adevrata schintéua divina, pre care a furat'o Prometeu (diliginti'a si esperiinti'a) din laboratoriu eternitáti, a ajunsu domnu preste tóte fortiele, fie ele mecanice, s'au de ale naturei. Minunile aburului au perdutu din valóre, cand omulu a sciutu se comandez electrului. Minunile electrice se inchina celor optice, càci analis'a spectrica ne conduce prin regiuni, pre cari nu le potea strabate spiritulu inainte de iuventarea ei; cine mai scie daca nu vom ajunge timpuri cand chemi'a se véda ingenunchindu inaintea productelor sale pre tóte descoperirile de pana aici, càci atot-puternicu este argumentulu ce se baséza pre esperiintia! Adevurul probatu prin esperiintia remane vecinicu. De nu a-si crede cà abuzezu de paciinti'a DV. mie fórte pretiósa, atunci DD. v'asi intretiené cu 500 observatiuni de cutremuru de pamentu, pre care ni-le descrie Rudolf Falb conducatoriulu si intemtoriuulu acestei noue teorii in cartea s'a intitulata „Cutremuru de pamentu si eruptiuni vulcanice.“ Observatiunile sunt despre cutremurele ce s'au intemplat delà 1848—1869 ultim'a Decemvre. Me marginescu pentru asta data a Vi-impartesí numai, cà cele mai multe intre acele cutremure probéza pana la evidentia teori'a schitiata in cele de mai susu. Pre timpul syzygieloru, dar mai alesu cand lun'a noua s'au plina se afla in ecuatorulu pamentului si e mai aprópe de pamentu, si cand totodata si sórele se afla in pereliu si ecuatorulu pamentului, atunci aflám cele mai

infricosiate cutremure de pamentu. Si intru adevuru din acele 500 casuri anunciate, cele mai multe s'au intemplat pre timpul eclipseloru, s'au cu ceva mai inainte, ori ceva dupa ivirea acestor'a. De óre-ce inse matematic'a ne invétia, cum putem calculá inainte ori-ce intunecime de sóre s'au de luna, si de óre-ce atât misicarea pamentului in giurulu sórelui, cât si a lunei in giurulu pamentului sunt probleme acum fórte usóre pentru matematica; mai luandu apoi in consideratiune si cunoscintiele ce le posedemu despre structur'a interna a codiei solide a pamentului: *cu mare probabilitate putem anuncia timpul, cand are sè se intemple atare cutremuru de pamentu, mai alesu pentru acele tienuturi ale suprafetii pamentului, ce se afla in zon'a ecuatoriala pana la 28¹/₂⁰ latime nordica si sudica.*

Eminentulu R. Falb convinsu de veritatea teoriei acestei'a, a si prorocitu 12 cutremure de pamentu; primul a fost anunciatu pentru mediloculu lui Aug. 1868, ce s'a si intemplat; din celelalte 11, siese s'au intemplat la terminulu anunciatu, ér cinci cu un'a s'au doue dile mai curendu s'au mai tardiu.

Cá in parentes'a fie-mi permis a aminti aici, cà ocupandu-me cu acestu studiu, spusei unui amicu ca eu voi prelege despre cutremurul de pamentu chiar in faptul cand sunt mai multi factori de indemana, ca se-lu produca. Si ce se vedi! Nu intemplarea a produsu cutremurul de pamentu ce s'a simtitu la Oradea mare la 13 Aprilie n. a. c. pre la órele 10¹/₂ sér'a, ci positiunea lunei fatia de pamentu. Chiar acum se afla lun'a in perigeu adeca mai aprópe de pamentu si pre langa aceea declinatiunea lunei este numai cu ceva deosebita de a sórelui, prin urmare fenomenulu a fost naturalu si teori'a si prin acést'a verificata.

Cutremurul din Iav'a si Sumatr'a delà 1883, érase fórte raru in felulu seu, apoi celu de mai anu delà Agram inca s'au intemplat cand valorau fórte multu factorii din cari se esplica fundamentalu cutremurul de pamentu.

Convinsi dara despre adevurul teoriei dlui R. Falb constatàm, cà pamentulu este globu turtitu s'au elipsoidu si ca atare consta dintr'o codia solida, care la nici o intemplare se nu tréca preste 100 Mm.; cealalta parte interna a pamentului se afla in stare fluida infierbentata. Precum fluidulu de pre suprafati'a pamentului ni aréta prin fluxu si refluxu influinti'a gravitatiunei lunari si solari, astfeliu ni-aréta si codia cea solida a pamentului prin cutremuru si eruptiuni vulcanice, càta influintia are gravitatiunea sórelui si a lunei asupra globului internu, ce este fluidu infierbentatu.

DD. Precum suntem astadi in stare se anunciàm precisu si secund'a, cand are sè se ivésca fluxulu si refluxulu, chiar asia vom ajunge timpuri, cand cu precisiune matematica vom sci spune lunei nefericirile

ce ni-stau in cale din partea cutremurului de pamentu, prin urmare ne vom sci si feri de ele.

Pardonati-me inse DD. daca mi-vine se sustienu, cà vor fi intre DVóstra si amici de ai lui Tom'a necredintiosulu, cari vor mai starui se afe ceva deslusiri in cestiunea cutremurului de pamentu. De óre-ce a-si dori se fiu facutu pre voea tuturoru, se întrebãmu: Fost'au si fi-voru cutremure pana va esistã pamentulu? Respunsulu este evidentu. Pana cand a fost întregu pamentulu corpu fluidu, sórele si lun'a au produsu fluxu si refluxu inspaimentatoriu. Dupace inse pamentulu a pierdutu din caldur'a s'a — fiindcã erã necesitate de ecuilibrarea temperaturi, — pãrtile cele mai reci au trebuitu sè se contraga, adeca sè se condenseze, si acést'a ne conduce la formatiunea codiei solide a pamentului s'au la inceputulu cutremurului de pamentu. Acést'a insemnéza mai departe positivu cà pamentulu a fost odinióra corpu fluidu invapaiatu; si daca mergemu cu inductiunea si mai departe recunóscemu, cà odinióra in betran'a anticitate a fost unu corpu gazosu, dóra cea mai fina materia cosmica, póte — chiar aeter!

Asia dara adevirimu cà pamentulu pierde totu mai multu din caldur'a s'a. S'au daca tienemu contu de tóte functiunile considerande, atunci putem afirmã cà pentru *ens*-ulu pamentului nostru (ca si pentru a fie-carui corpu cerescu) sunt prescise patru stadie: 1) *gazu invapaiatu*, 2) *fluidu infierbentatu*, 3) *corpu solidu productivu* si 4) *corpu rece s'au inghiatiatu*. In presente pamentulu se afla in stadiulu alu treilea; dreptaceea cutremurulu de pamentu ca si eruptiunile vulcanice sunt nisce ventile, prin cari eradiéza caldur'a interna a pamentului.

Pamentulu este o lume, ce s'a formatu din gazu; a fost odinióra un'a cu sórele si cu toti ceialalti membri ce compunu sistemulu nostru solaru; s'a desvoltatu din mam'a s'a din sóre ca gazu, a devenitu fluidu si de aici prin scaderea temperaturi s'a prefacutu in apa si uscatu, din cari s'au produsu diferite fiintie organice, corespundietóre totdeun'a cu caldur'a ce a avut'o pamentulu.

A scadiutu succesive temperatur'a pamentului, dar in raportu directu au disparutu si fiintiele primitive; loculu acestor'a l'au ocupatu altele mai mici de cuprinsu dar mai multe la numeru. Omulu este ultimulu membru in sirulu creatiunei; este ceva naturalu dar ca elu se fie ultim'a fiintia organica martora la fasele cele desperate ale pamentului. Pre cand se va fi stinsu de pre pamentu ori ce viétia, pre atunci omulu inca va mai stá fatia, càci lungulu siru de esperintie i-va tinde medilóce, prin cari va infruntá cu multa cerbicie vieisitudinile timpului si va luptá desperatu contra irevocabilei vointie a destructiunei, a mortii. Dar in fine dupa ce va fi scadiutu caldur'a pamentului pana la gradulu nula, atunci ultimulu omu va incheiá sirulu vietii pamentesci. Atunci numai se va aflá pamentulu in stadiulu, ce lu-traesce adi mi-

rés'a lui Apollo, pre care fluxulu si refluxulu esternu si internu, provocatu de gravitatiunea pamentului si a sórelui in timpu relativminte scurtu, o a constrinsu se-si lungésca diu'a, s'au sè se misice in giurulu osiei chiar in timpulu, de carele are trebuintia la incongiurarea pamentului. Dar atunci serman'a luna nu va mai reflectá spre pamentu lumin'a cea intensiva de adi, càci mam'a comuna, isvorulu de viétia data-toriu inca va fi trecutu prin stadiulu primei sale desvoltári; sórele va fi atunci corpu fluidu infierbentatu, prin urmare nu va mai eradiá lumina si caldura atât de intensiva ca acum, se va invalui si elu mai antâiu intr'o pelitia, din care se va formá o codia din ce in ce mai solida; se vor incepe adeca si pre suprafati'a sórelui cutremure de sóre si eruptiuni vulcanice provocate singuru de gravitatiunea punctului centralu, ce conduce multimea nenumerata a soriloru, si urmarea finala va fi recirea totala, ori mai usioru vorbindu, *sórele nostru*, la care nu ne putem uitá cu ochii liberi, *va deveni corpu opacu*. Pana atunci inse pamentulu va fi constrinsu lun'a sè se întórca in sinulu seu, si totu asia va se face si sórele cu satelittii sei, cu planetii nostri de adi. Sórele si toti planetii vor ajunge se fie éراسi un'a, unu conglomeratu de materie opaca, s'au cum se dice la Faceru unu „*Tochu-Vabochu*.”

DD. Se nu mergemu asia departe! Éta inaintea nóstra se afla omulu! Elu se nasce din pamentu si trece prin fasele cunoscute ale desvoltarei. Candu-i micu intimpina o multime de schimbári, si aceste dureza pana s'a aclimatisatu cu lumea noua in care a intratu. Omulu nostru atunci devine productiferu; dar cand a inceputu se-si piérda caldur'a naturala, atunci lu-cuprindu necazurile, cari putem dice cà sunt totu atâte cutremure si eruptiuni; aceste se potentiéza, pana cand a disparutu întréga caldur'a interna a fiintiei odinióra atât de maestóse; atunci remane inaintea urmatoriloru o figura palida, rece si fara de viétia, remane o icóna muta, carea ni-spune in micu, ce are sè se intemple cu tóte corpurile ceresci, pana si cu sórele!

DD. Incetandu fiinti'a organica, oxigenulu ajutatu de lumina si caldura disolva corpulu in elementele respective; aceste apoi sub influinti'a caldurei si a luminei se unescu, forméza combinatiuni própsete, adeca celule noue, organisme noue.

Oxigenulu este materie si ca atere e vecinica, deci va esistá poruria in universu. Caldur'a se nasce prin frecare s'au prin vibratiune; asia dara, cand lunile cele inghiatiate deja din veci vor cadé pre planeti; si apoi acesti planeti vor bombardá sórele, numai din motivulu cà acum nu li-mai face servitie ca in milliónele de ani, cand in fine cu furie nedescrribila se vor aruncá toti in sinulu tatalui ce i-a nascutu si crescutu, atunci din sus-amintitulu *Tochu-Vabochu*, prin multimea caldurei provocate de frecarea atátoru corpuri, in presenti'a oxigenului si a celorlalte ele-

ori si vre-o alta carte folositoare ei se ieu si mergu cu totii la scola, unde pe banii capetati aducu vinu ori rachiu dela jidanu si se ospeteza cum se cade.

Datori'a preotului si a invetiatorului este deci ca acolo unde exista coru se caute, ca acesta institutiune frumoasa se coresponda scopului maretii pentru care s'a creatu; er daca inca nu exista incat numai li-e posibilu se infiintieze, caci nu e medilocu mai bunu si ocaziune mai binevenita de a contribui la cultivarea poporului decet prin infiintierea de coruri vocali.

Invetiatorii din timpurile vechi, vedindu ca copii-loru nu li-place se invetie literile, li-au facutu litere din aluatu si asia le dedeau copiiloru se le mance, cand apoi copii le invetiau indata, caci cand bagau o litera in gura i-spuneau si numele. Era in adeveru cam siodu lucrulu, dar n'au avutu ce face, trebuiau se faca asia daca au voitu se-si ajunga scopulu.

Totu astfelii si noi, vedindu ca pe alta cale nu potem aduce poporulu la scola in serile cele lungi de iarna, ca se mai invetie si el ceva dela preotu si invetiatoriu, se-i damu deci aceea ce-i place lui, ce-lu atrage, se infiintiam coruri vocali si apoi se le ridicamu la adeverat'a loru valore, caci numai astfelii vom potea si vom fi indreptatiti a conta la viitoriu.

Nicolau Carabasii,
prep. abs.

D i v e r s e.

* *Hirotesire de Archimandritu.* In biseric'a nostra s'a introdusu, din cele mai vechi timpuri, acea datina frumoasa, de a se reserva seversirea unoru acte mai insemnate bisericesci, mai alesu pentru dile mari si insemnate de serbatore, pentru a se ridicá cu atat mai multu insemnatatea actului si a serbatorii.

Corform acestei datine frumoase, in Duminec'a de astadi cá in diu'a onomastica a capului bisericeii noastre, a Exelentiei Sale Inaltu Prea Santitului nostru Archiepiscopu si Metropolitu Miron Romanulu, s'a seversitu prin Inaltu Prea Santitulu parinte Episcopu alu nostru Ioan Metianu, hiotesirea intru Archimandritu a parintelui Ierotei Belesiu protosincelu vicariu episcopescu si presiedinte alu consistoriului din Oradea-mare. — In deplina convingere ca acestu actu insemnatu, va intimpiná consensulu, si va causá bucurie intregului cleru si poporu alu diecesei Aradului; felicitam si noi din inima pre noulu parinte Archimandritu la binemeritata inaintare, dar si mai multu felicitamu biseric'a nostra, si deosebi pre fratii nostri din teritiulu consistoriului din Oradea-mare, in alu caroru interesu s'a intemplatu acesta.

* *Conferintiile invetiatoresci* in districtulu consistoriului aradanu conform cerculariului Pré Santiei Sale, parintelui Episcopu diecescenu Ioanu Metianu se vor tiené anulu acest'a in 8 si 9. Septevre st. v. a. c. in urmatoarele patru locuri: Un'a conferintia o va tiené la Temisior'a unde se vor intruni invetiatorii din protopresviteratele Temisior'a, Banat-Comlosiu si Belintiu-Hasiasiu sub presiedintia protopresviterului Meletiu Dregheciu, 2 Alta conferintia se va intruni in Lipov'a, la care vor luá parte invetiatorii din protopresviteratele Radn'a-Totvaradi'a si Lipov'a, sub presiedintia protopresviterului Vasiliu Belesiu, 3. A trei'a conferintia se va tiené in Aradu, unde se vor intruni invetiatorii din protopresviteratele Aradu, Siri'a si Chisineu, sub presiedinti'a administratorului protopresviteralu Moise Bocsianu, 4. A patr'a conferintia va avea locu in Buteni, unde vor luá parte invetiatorii din protopres-

viteratele: Buteni, Borosineu, si Halmagiu, sub presiedinti'a protopresviterului Constantinu Gurbanu.

Fiindu noi din partea mai multoru invetiatori intreabati: nu cumva din erore s'a pusu terminulu intrunirii acestoru conferintie pe diu'a de 8. Sept. v. a. c. La acest'a raspundemu, ca nu este erore ci din contra s'a pusu anume pe diu'a acesta fiindca e serbatore si astfelii se nu se pierda doue dile de scola.

C o n c u r s e.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scol'a gr. or. din **Fioataru**, cot. Timisiului, — se eserie concursu cu terminu de alegere pe diu'a de **7/19 Septevre 1886.**

Emolumintele sunt: in bani gat'a 194 fl. pentru conferintia si pausialu 15 fl. in naturale 12 meti de grau si 12 meti de cucuruзу, 2 jugere pamentu aratoriu, 32 metri de lemne din cari se incaldiesce si scol'a, si locuintia libera cu gradina de legumi.

Recursele ajustate conform prescrieloru statului org. si ale art. XVIII. § 6 din 1879, se se trimite parintelui protopopu Georgiu Creciunescu in Belincz p. u. Kiszetó, — avendu recurrentii in vr'o duminica ori serbatore a se presentá in biseric'a locala, spre a se produce in cantarile si tipiculu bisericescu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **GEORGIU CRACIUNESCU**, m. p. prot.

—□—

Pentru statiunea invetiatoresca organizata de nou dela scol'a gr. or. din comun'a **S. Saldobagiu**, inspect. Beiusiului se eserie concursu cu terminulu de alegere pe **7 Septevre st. v. a. c.**

Emolumintele 1) in bani gat'a 120 fl. 2) siese cubule bucate in pretiu de 30 fl. 3) optu stangeni de lemne in pretiu de 48 fl. 4) Pamentu de 3 cubule in pretiu de 20 fl. 5) Din 148 portii de fenu si paie socotitu fenu cu 30 cr. paele cu 10 cr. porti'a, — unu venitu de 59 fl. 40 cr. 6) venitul cantoralu peste totu 20 fl. 7) Din gradina scoliei unu venitu de 5 fl. Sam'a 302 fl. 40 cr.

Recursele ajustate conform stat. org. si adresate comit. par. din S. Saldobagiu, sunt a se trimit subscrisului inspectoru pana in 6 Sept. a. c. era recurrentii au a se presentá pana la alegere la s. biserica spre a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Robagani. 7 Aug. 1886.

Elia Moga, m. p.
prot. inspect. de scóle.

—□—

Pentru deplinirea postului invetiatorescu in modu definitivu dela scol'a gr. or. din comun'a **Top'a sup:** din inspect. Beiusiului se eserie concursu cu terminu de alegere pe **8 Septevre st. v. a. c.**

Emolumintele a) bani gat'a 72 fl. b) 14 cubule de bucate, c) 8 stangeni de lemne, 80 portii de fenu 80 de pae, venitele cantorale intregi, 2 mesuri de fasole, gradina scoliei cu cartiru bunu.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avisati a-si trimit petitiunile adresate comit. par. din Top'a sup. — subscrisului inspectoru pana in 6 Sept. a. c. si pana la alegere a se presentá la s. biserica spre a-si areta desteritatea in cantu si tipicu.

Robagani 8 Augustu v. 1886.

Elia Moga, m. p.
prot. inspect. de scóle.

—□—

mente chemice se va incepe unu nou siru de creatiune, se va dosvoltá unu sóre nou, ér din acest'a noi planeti, nóue lumi, pre cari va resari unu leghionu de fiintie vegetali si animalice, cari inca vor fi martori la fenomene, ce s'au petrecutu — dupre cum am aretatu, din simpla cauza cà gravitatiunea este fortia legata de materie, este eterna ca insasi materi'a, prin urmare vecinice trebue se fie si fenomenele, ce se potu derivá dintrens'a !

Aradu 6/18 Aprilie 1886.

Teodor Ceontea,
profesoru.

Importanti'a coruriloru nóstre vocali.

De cand esista lumea, ómeniloru le-au placutu se-si exprime simtiemintele lor prin cantare. Védiura adeca ómenii cât e de placuta cantarea paseriloru, se pusera deci se le imiteze. Asia si-formara versulu. Versulu lu-imprenunara cu cuvinte si cantarea fu gat'a. Cu timpulu se nobilitá atât versulu cât si cuventulu. Music'a dede man'a cu poesi'a si formara cantari fermecatórie, cari de multe ori intrecu si canteculu celu dulce alu privighitórei. In tierile mai culte cantarea a ajunsu deja la unu gradu inaltu de desvoltare. In itali'a d. e. si cei mai de jos ómeni sciui se cante asia de frumosu, încât i-ai totu ascultá. Spunu cariá au calatoritu prin Itali'a, cà in serile de primavéra si vér-poti vedea in fiecare comuna italiana grupe de ómeni a dunati pe strada, cantand in coru cantarile cele mai frumoése pana nóptea tardiu. Insumi am avutu ocaziune a vedé cum doi zidari italiani, ómeni cu putiena cultura, lucrandu au inceputu a cantá in coru, tienendu unulu prim'a celalaltu terci'a, asia de frumosu si de melodiosu, încât me cugetamu in fati'a unei adeverate opere italiene.

La noi la romani de unu timpu încóce inca a inceputu a luá cantarea aventuri mai mari, càci natur'a poporului nostru este de asia, a-i placé si a se insufléti de totu ce e nobilu si frumosu.

Nu-i vorba romanulu si pana acuma atât bucuri'a cât si tristéti'a si amaraciunea, in totdeun'a si-a exprimat'o prin cantare, dovada ne sunt cantecele de totu feliulu, ce le aflámu la densulu, atât'a e numai ca cantarea la noi nu a fost nobilitata, si chiar din acestu punctu de vedere s'au pusu ómenii interesati se latiésca cât mai multu cantarea armonica si printre tieranii nostri romani. Si rezultatulu osteneleloru acestoru buni conducetori ai poporului nostru sunt corurile de plugari ce le vedemu infintiate in fórtre multe comune din dieces'a nóstra.

Si multe sunt folósele ce le aduce comunei unu astfeliu de coru. Mai antaiu din punctu de vedere moralu infintiésca fórtre multu asupra poporului.

De regula cand se infintiésca astfeliu de coruri, la inceputu se compunu din cei mai blastemati feciori din satu pentruca acesti'a se decidu mai curendu a luá parte; si esperinti'a ne aréta ca cu timpulu coristii devinu cei mai morali ómeni din comuna. Intra apoi multi cu putina carte, si aici pe texturile cantariloru invétia a cetí. Corulu devine deci o aderata scóla morala, unu adevratu institutu de adulti.

Comunele, in cari s'au infintiatu coruri vocali au luat u cu totulu o alta fatia. Gustulu esteticu alu tuturor ómeniloru din comuna — audiendu cantarile armonice bisericesci — se desvólta. Interesulu fatia de biserica si scóla cresce din di in di. Nu odata vei audí ómeni caindu-se cà n'au invetiatu in teneretie, vediendu acum cà cât de frumoésa e invetiatu'r'a. Si aceste tótre le dicu cand

audu corulu cantandu. In urm'a acestor'a si trimitu prunciú in mai mare numeru la scóla, dorindu ca densii inca se póta devení cu timpulu coristi. — Care voesce sè se convinga despre adevérule acestor'a, se mérga in pártile Banatului unde sunt acum infintiate in mai multe comune coruri vocali, si se va convinge pe deplinu ca asia este.

Activitatea si-o incepe fiecare coru cu invetiarea responsuriloru bisericesci. Se fie cineva numai de fatia la inceperea unui coru si va poté observá la primul u a m i n u ce-lu invétia, bucuri'a si insuflétirea ce se manifesta pe fati'a fiecarui'a.

Unu coru care e bineorganisatu, are statutele sale, in cari sunt cuprinse legile ce au se le observe respectivii coristi. Intregu corulu e constituitu in form'a a ori si carei altei societáti. Are o biblioteca, prenumera foile cele mai folositóre, si asia coristii, dar si alti membri ajutatori ai corului, au ocaziune de a se deprinde in cetire si de a-si castigá invetiaturi frumoése si folositóre. Se intelege de sine ca acést'a e numai acolo, unde conducetoriulu corului e preotulu séu invetiatoriulu. Nu e inse totu asia unde conducetoriulu e unu omu simplu, cu putiena cultura. Acel'a crede ca corulu e numai pentru aceea ca se cante frumosu in biserica séu in altu locu. E dreptu ca corulu s'a constituitu cu scopu ca se invetie tieranii a cantá mai melodiosu de cum au cantatu pana acum, dar cantarea se folosese ca mijlocu numai, de a ajunge scopulu celu adevratu alu corului, adeca luminarea si cultivarea respectiviloru coristi prin invetiatura. — Am auditu pre multi invetiatori betrani dicendu : ca ce lipsa avem noi de coru, cà cum au traitu betranii nostri fara de coruri potem traí si noi, càci corurile ar fi dóra in contradicere cu ritulu nostru orientalu. Daca e asia, cà betranii au potutu traí fara coruri, atunci intrebue eu : de ce nu s'au tienutu agricultorii nostri totu de plugulu de lemnu ce erá la inceputu, cu care se foloseau ei betranii nostri, si de ce s'au nisuitu a inventá altulu mai bunu de feru, càci potéu ei traí si fara acest'a ? — Nu e bine a ne tiené totu de cele vechi. Trebue se tienemu si noi pasu cu celelalte popóre culte. Devis'a seclului presinte e : i n a i n t a r e a, deci ar fi fórtre durerósu cand toti ar merge inainte si numai noi am stá in locu !

Cu bucuria constatezu ca astadi si Consistóriele nóstre punu fórtre mare pondu pe musica, atât vocala cât si instrumentala. Astadi in tótre institutele nóstre pedagogice-teologice se preparéza tenerii astfeliu, ca devenindu preoti respective invetiatori se fie capabili a infintiá si a conduce astfeliu de coruri vocali.

Acesta este apoi si unu medilocu la imbunatatirea salarielor. Védiendu poporulu mai multu interesu la invetiatori, se vor nisuí a le marí salariale, precum acést'a s'au observatu in multe locuri ; dar si autoritátile nóstre bisericesci inca vor grijí cá „se nu se lege gur'a boului ce treera.“

Ar fi fórtre frumosu, cand in tótre comunele romanesci s'ar infintiá coruri vocali. Conducetori la aceste coruri apoi se nu fie ómeni neculti, ci se fie invetiatoriulu. Cu atât mai vertosu dicu se fie conducetoriulu corului preotulu séu invetiatoriulu, càci coristii dau de multe ori la serbatori mari câte unu concertu, unde si-aréta desteritate in cantari si declamatiuni ; si banii ce incurgu la la astfeliu de ocaziuni — nefiind cine se-i sfatuésca — in locu de a-i folosí pe lucruri trebuintióse, ii dau pe nisce lucruri, cari contribue mai multu la stricarea si depravarea tuturor membriloru din coru. S'a observatu in multe comune — unde conducetoriulu corului nu este preotulu sau invetiatoriulu — cà banii capetati cu ocaziunea unui atare concertu séu si cu tasulu prin biserica, in locu se-i folosésca spre a-si procurá vre-o piesa frumoésa de cantare

Pentru statiunea dela scól'a gr. or. din comun'a **Varasieni** cu fili'a **Copaceni**, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **8 Septemvire v. a. c.**

Emolumintele dela Varasieni sunt: 1) In bani gat'a 50 fl. 2) 12 cubule de bucate in pretiu 72 fl. 3) 6 stangeni de lemne in pretiu de 48 fl. 4) stótele cantorale preste totu 20 fl. 5) 2 mesuri de fasole in pretiu 3 fl. 6) folosulu din gradin'a scólei cu venitu 7 fl.

Dela fili'a Copaceni: a) bani gat'a 30 fl. b) 6 cubule de bucate in pretiu de 30 fl. a) 3 stangeni de lemne 18 fl. d) din stótele cantorali venitu de 12 fl. Sum'a 300 fl.

Recurentii au a-si trimite recursurile instruite conform stat. org. si adresate com. par. din Varasieni subscrisului protopresviteru pana in 6 Sept., si pana la alegere au a se presentá la s. biserica spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Varasieni, 6 Augustu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **ELIA MOG'A**, m. p. protopres. Beiusiului.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scól'a romana gr. or. confes. din **Tergoviste**, protop. Belintiuului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **28 Septemvire st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: in bani gat'a 130 fl. 60 cr. si 4 fl. pentru pausialu, in naturale: 4 jugere pamentu parte aratoriu, parte fánatia, 25 meti bucate, parte grâu, parte cucuruзу, 30 metri de lemne, din cari se incaldiesce si scól'a, locuintia libera cu gradina de legumi.

Recursurile ajustate conform prescrieloru stat. org. si ale art. XIII. §. 6 1879, — se se trimite par. protop. Georgiu Creciunescu in Belincz, p. u. Kiszetó.

Recurentii au se se presenteze in biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipiculu bisericescu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. CRECIUNESCU**, m. p. prot. inspect. scol.

Se escrie concursu la statiunile invetiatoresci:

1. **Suplacu**, — cu dotatiune:

a) in bani gat'a 100 fl. v. a.

b) 14 cubule de bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruзу.

c) dela 150 de case câte o portie de fênu si un'a de paie.

d) 1 cubulu de fasole,

e) pentru curatirea scólei 5 fl.,

f) pausialu la conferintiele invetiatoresci 5 fl.

g) 6 stangeni de lemne,

h) quartiru in natura. — si gradina de legumi.

2. **Hasimasiu**: salariulu invetiatorescu impreunatu cu acést'a statiune, e urmatorulu:

a) in bani gat'a 55 fl. v. a.

b) in bucate, 14 cubule, $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucuruзу,

c) Un'a portie de fênu, dela fiecare numeru de casa (120).

d) 6 stangeni de lemne,

e) quartiru liberu, constatatoru din 2 chilii si gradina de legume.

Competentii pentru un'a din acestea statiuni au a-si substerne recursurile lor ajustate conform stat. org. pana la 30. Augustu a. c. la subsemnatulu inspectoru scolaru in „Ókrós“

In contielegere cu comitetele parochiale.

Petru Suciú, m. p.

ppresviteru, inspectoru scolaru.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a gr. or. din comun'a **Osiandú** (Uasand) inspect. Tincei, cu salariu anualu de 300 fl. v. a. si 4 stangeni de lemne, — se escrie concursu cu terminu de alegere pe **7 Septemvire st. v. a. c.**

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati, a-si substerne recursurile lor, instruite cu documintele prescise si cu testimoniu despre depunerea esamenului din limb'a magiara, — subscrisului in Körös-Jenó p. u. Mező-Telegd, (cot. Bihar) pana la 6 Sept. a. c. v. avendu totodata a se presentá sub durat'a concursului in cutare duminica séu serbatóre la biserica locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Ineu, (Körös-Jenó) la 6 Aug. v. 1886.

Pentru comitetulu parochialu:

Iosif Vess'a, m. p.

protopresv. Tincei, inspect. scol.

Se escrie concursu pentru statiunea invetiatoreasca din **Slatin'a**, cu terminu de alegere pe **31 Augustu v. a. c.**

Emolumintele 100 fl. 5 sinici grâu, 5 sinici cucuruзу, 2 masuri mazere, 40 metri lemne, 100 portiuni fênu, 16 jugere pamentu estravilanu pe dealu, si cortelu liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu, se aviséza a-si trimite recursurile instruite conform stat. org. subscrisului protopopu in Totvárad.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **VASILIE BELESIU**, m. p. protopopu.

Pentru deplinirea parochiei din **Moncrostia**, cu care e imbinatu si postulu invetiatorescu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **31 Augustu v. a. c.**

Emolumintele preotiesci: 6 jugere pamentu aratoriu, din stótele si biru dela 50 numere de case 75 fl. Salariulu invetiatorescu e: 100 fl. in bani, 5 sinici grâu, 5 sinici cucuruзу, 2 mesuri mazere, 120 portiuni fênu, 12 orgii de lemne, si cortelu cu gradina.

Doritorii de a ocupá aceste posturi sunt avisati, recursurile provideute cu tóte documintele prescise si adresate comit. par. ale trimite subscrisului in Totvárad.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **VASILIE BELESIU**, m. p. protopopu.

Neputendu-se efeptuá alegerea de preotu-invetiatoriu la primul concursu din 20 Iul. a. c. in comun'a **Tarcaitia**, din lips'a de recurenti, — prin acést'a se escrie concursu nou cu terminu de alegere pe **8 Septemvire v. a. c.**

Emolumintele sunt: a) 132 fl. in bani; b) 20 cubule de bucate, atát banii cât si bucatele se dau la pat-rariu de anu din venitulú mórei; c) doue mesuri de pasula; d) 4 stangeni de lemne pentru preotu-invetiatoriu, ér pentru scóla cât va cere trebuíti'a; e) câte o portie de fênu si un'a de paie dela tóta cas'a, numerulu caseloru 80; f) stótele usuate preotiesci; si g) quartiru liberu cu o cânepisce.

Recurentii vor avea pana in 7 Sept. a. c. a-si trimite petitiunile sale instruite cu documintele necesarii la subscrisulu protopopu in Beiusiu, si totodata a se presentá pana la alegere vre-odata in comuna la s. biserica.

Beiusiu 10/22 Augustu 1886.

In contielegere cu Comitetulu parochialu din Tarcaitia.

Vasiliu Papu, m. p.

protop. Vasicoului.

Conform ordinatiunei Ven. Consistoriu gr. or. oradanu dto 11/23 Aug. 1886 Nr. 673 scl., se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca din **Toboliu**, inspectorat. Oradii-mari, — cu terminu de alegere pe **Dumineca 7/19 Septemvire a. c.**

Emolumintele sunt: 1) cortelu cu gradina de legumi pretiuitu in 30 fl. 2) jumetate sesiune pamentu aratoriu (13 jugere catastrale, in pretiu de 260 fl. 3) dreptulu de pasionatu pentru 9 vite = 18 fl. 4) plat'a in bani si pentru lemne 51 fl. 50 cr. 5) pentru adusulu lemnelor din padure 2 orgii (4 metri) comun'a va dá trasurile de lipsa, pretiuite in 20 fl. 6) 15 cubule bucate (grâu, orzu, cucuruзу) 70 fl. 7) venitele cantorale 20 fl. de totu 469 fl. 50 cr. v. a.

Competentii sunt avisati, petitiunile lor ajustate conform prescriseloru stat. org. si adresate comit. par. din Toboliu, a-le trimite subscrisului in Zsáka p. u. Furta, pana in 3/15 Sept. a. c. avendu recurrentii in vre-o dumineca séu serbatóre a-se presentá in s. biserică din Toboliu, spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **TOM'A PACALA**, m. p. adm. protop.

—□—

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela scól'a gr. or. romana din comun'a **Sititelec** (Székelytelek) insp. Tincei, cu salariu anualu de 300 fl. v. a. si 4 stangeni de lemne, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **8 Septemvire st. v. a. c.**

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si substerne recursele lor — ajustate cu documintele prescrise, si cu testimoniu despre depunerea esamenului din limb'a magiara, — la subscrisulu, in Körös-Jenő p. u. Mező-Telegd (cot. Bihar) pana la 7 Sept. st. v. a. c. avendu a se presentá in acestu restimpu, in cutare dumineca séu serbatóre la biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Ineu, (Körös-Jenő) 6 Aug. v. 1886.

Pentru comitetulu parochialu:

Iosif Vess'a, m. p.

protopresv. Tincei, inspect. scol.

—□—

Pe statiunea invetiatorésca dela scól'a gr. or. din comun'a **Soldobagiu**, se escrie concursu cu terminu de alegere pe diu'a **22. Augustu v. a. c.**

Emolumintele: 1) Dela 37 prunci deobligati la scóla à 1 fl. = 37 fl.; 2) Dela 15 prunci deobligati la scól'a de repetitiune à 50 cr. = 7 fl. 50 cr.; 3) Dela 40 Nr. de case à 50 cr. = 20 fl.; 4) Grâu si cucuruзу in bómbe 17 cubule si 3 mesuri 88 fl. 75 cr.; 5) Dile de lucru: cu manile 20 à 50 cr. = 10 fl.; 6) 3 orgii de lemne à 5 fl. = 15 fl.; 7) Pentru conferinti'a invetiatorésca 6 fl.; 8) Pentru scripturistica 5 fl.; 9) Venitulu cantoralu: dela inmormentare mare 1 fl. 20 cr., mica 50 cr., maslu 50 cr., cununie 50 cr., liturgia privata 20 cr., festanie 10 cr., la olalta 23 fl. 60 cr.; 10) Cuartiru liberu cu gradina de legumi 20 fl. Sum'a totala 328 fl. 85 cr.

Recursele ajustate conform stat. org. si adresate comitetului parochialu din Soldobagiu, se se tramita subscrisului in Zsáka, u. p. Furta, pana inclusive 16/28. August a. c.; éra recurrentii au a-se presentá pana la alegere in S. biserică spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu. Jac'a, 22. Iuliu (3. Augustu) 1886.

Toma Pacala, m. p.

adm. prot. inspect. de scóle.

—□—

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu, la vacant'a statiune din comun'a **Gepiu (Gyapju)**, inspect. Tincei, — se escrie concursu cu terminu de alegere pe **31 Augustu st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 1) In bani gat'a 100 fl. 2) bucate, (jumetate grâu jumetate cucuruзу) 12 cubule. 3) pamentu aratoriu 3 jug. 613 st. □. 4) lemne pentru invetiatoriu si scóla, 5 metri. 5) pentru curatirea si incaldirea scólei 12 fl. 6) pentru spesele scripturistice 5 fl. 7) dela inmormentari cu prohodu mare 1 fl. 8) dela inmormentari cu prohodu micu 50 cr. 9) pentru cantarea mortului 50 cr. 10) cuartiru liberu cu doue chilii, cuina, camara, staulu si gradina.

Aspirantii la acestu postu, sunt avisati, recursele lor providiute cu tóte documintele prescrise si cu decretulu despre depunerea esamenului din limb'a magiara — adresate comitetului parochialu, a le trimite subscrisului inclusive pana la 28 Aug. st. v. a. c. in Körös-Jenő, p. u. Mező-Telegd (cott. Bihar) éra sub durat'a concursului se se presenteze in cutare di de serbatóre la biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Ineu, (Körös-Jenő) 23 Iuliu, st. v. 1886.

Pentru comitetulu parochialu:

Iosif Vess'a, m. p.

protopresv. Tincei, inspect. scolaru.

—□—

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela a II-a scóla paralela din **St. Miclausiulu-romanu**, — ocupatu pana aci in modu provisoriu, — se escrie concursu cu terminu de alegere pe **29 Augustu st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 1) In bani numerari 100 fl. 2) grâu secaretiu 15 cubule, 3) pamentu aratoriu de cl. I-a 16 jug aratu si lucratu prin comuna. 4) lemne de focu 3 metri. 5) fênu dela comuna 1 clae. 6) Pentru conferintie 4 trasuri. 7) Din tóte stólele cantorali, a dou'a parte. 8) cuartiru liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a-si ajustá recursele lor cu tóte documintele prescrise si cu testimoniu despre depunerea esamenului din limb'a maghiara, apoi adresate comitetului parochialu, se le trimita subscrisului in Körös-Jenő, p. u. Mező-Telegd (cott. Bihar) pana la 28 Aug. st. v.

Cei apti spre a instruí coru vocalu, vor fi preferiti; aspirantii se poftescu a se presentá in vre-o dumineca séu serbatóre in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Ineu, (Körös-Jenő) 23 Iuliu v. 1886.

Pentru comitetulu parochialu:

Iosif Vess'a, m. p.

protopresv. Tincei, inspect. scolaru.

—□—

Pentru vacant'a parochia de clas'a prima din comun'a **Toraculu-Mare**, protopresviteratulu B.-Comlosiului, cottulu Torontalu, se escrie concursu cu terminu de alegere pe **Duminec'a urmanda dupa espirarea celoru 30 zile dela prima publicare a acestui concursu.**

Emolumintele anuali sunt: un'a sesiune parochiala de 30 jugere pamentu aratoriu, birulu si stol'a usuata dela aceea parochia, cari tóte la olalta facu beneficiulu anualu de 900 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta parochia, in sensulu §-lui 15 liter'a a) din regulamentulu pentru parochii, sunt avisati a-si substerne recursele instruite conform statutului organicu, adresate comitetului parochialu pana la ter-

minulu legalu de 30 de zile dela prim'a publicare, vicariului protopopescu Paulu Tempea in Nagy-Torák, per N.-Beeskerek, si a-se presentá in vre-o duminica séu serbatóre la St. biseric'a spre a-si aretá desteritatea in cele rituali. Toraculu-mare, din siedinti'a comitetului parochialu tienuta in 27. Iuliu st. v. 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: PAULU TEMPEA, m. p. vic. prot.

—□—

Se publica concursu pentru postulu invetiatorescu vacantu la scól'a vechie din Kétegyháza.

Plat'a anuala: 300 fl. v. a. 5 jugere de pamentu clas'a I-a. $\frac{1}{4}$ din procentulu fundatiunei de 1785 fl. a cont. Almásy menitu pentru ajutorarea pretiloru si invetiatoriloru; 5 stangeni metrici de lemne, din cari se va incaldi si scól'a; dela mortu mare 1 fl. dela micu 50 cr. cortelu si gradina de legumi, care venite computeate la olalta dau unu venitu siguru anualu minimum de 400 fl.

Petentii la acestu postu au se-si tramita petitile ajustate conform stat. org., Prea On. Dnu Petru Chirilescu inspect. de scóle in Kétegyháza pana la **31 Augustu** v. a. c. cand va fi si alegerea, avendu alesulu prelegerile a le incepe numai de cât la 1 Septemvre; éra nainte de alegere a se presentá la s. biseric'a din locu.

Kétegyháza, 29 Iulie v. 1886.

Pentru comitetulu parochialu.

Mihaiu Ardeleanu, m. p.
preside.

In contielegere cu mine: P. CHIRILESCU, m. p. prot insp. sc.

—□—

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scól'a romana gr. or. confessionalu din comun'a Costeiuulu mare, cot. Carasiu-Severinului, — se escrie concursu, cu terminu de alegere pe diu'a de **21 Septemvre st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: in bani gat'a 201 fl. in naturale: 15 meti de grâu, 15 meti de cucuruзу in bómbe, 2 jugere pamentu aratoriu, 24 metri de lemne din cari se incaldiesc si scól'a, pentru pausialu si conferintie 18 fl. locuintia libera cu gradina de legumi.

Recurentii se tramita recursele loru ajustate conform prescrieloru statut. org. si ale art. de lege XVIII. §. 6. din 1879., parintelui protopopu Georgiu Creciunescu ca inspectoru cerc. de scóle in Belinez, p. u. Kiszetó, si se astépta a-se presentá in vre-o duminica ori serbatóre in biseric'a locala, spre a-si aretá desteritatea in tipiculu si cantarile bisericesci. Cei versati in art'a musicala, incát se póta direge si conduce corulu vocalu din locu, aceia vor avé preferintia.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: GEORGIU CRECIUNESCU, m. p. protopopu inspect. de scóle.

—□—

Se escrie concursu pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scól'a gr. or. confessionalu din Berzav'a, com. Aradului protop. Radna-Totvaradi'a, inspectoratulu Radn'a, cu terminu de alegere pe **24 Augustu** st. v. 1886.

Emolumintele sunt:

1) Bani gat'a 100 fl. v. a. 2) $\frac{2}{4}$ sesiune pamentu, 3) 12 orgii de lemne din care este a se incaldi si scól'a. 4) Pentru scripturistica 10 fl. 5) Pentru conferintia 6 fl. 6) Cuartiru liberu cu 2 chilio, cuina, camara, staulu, gradina de legumi si o alta gradina a scólei vechi spre folosintia gratisu. 7) Dela inmormentari unde va fi poffitu 50 cr.

Recursele ajustate conform prescrieloru statut. org. si §-lui 6. art. XVIII din 1879, adresate comitetului parochialu, se se trimita la subscrisulu in Solymos p. u. M.

Radna, pana in presér'a alegerei, — recurrentii in vre-o duminica ori serbatóre a-se presentá in biseric'a din locu spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

In contielegere cu Comitetulu parochialu.

Iosif Vuculescu, m. p.
inspect. de scóle.

—□—

De óre-ce alegerea nu s'a pututu intemplá conform publicarii in „Biseric'a si Scól'a“ in 13. Iulie a. c. se deschide de nou concursu pe statiunea invetiatorésca din Fadimacu, cu care sunt impreunate urmatórele dotatiuni: in bani gat'a 94 fl. 50 cr. scripturistica 10 fl. conferintia 12 fl. pentru clisa 30 fl. pentru sare 7 fl. 20 cr. lumini 6 fl. 16 meti grâu, 24 meti cucuruзу, 10 orgii lemne din care se va incaldi si scól'a, 3 jugere pamentu aratoriu, localitate libera cu gradina de 1200 □ si $\frac{1}{4}$ jugere afara.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune au a-si subserne recursele in dóue esemplare, pe langa presentarea in vre-o duminica séu serbatóre in biseric'a de acolo subscrisulu per Balintiu, in Leucusiesciu, cottulu Carasiu-Severinu, pana in presér'a alegerei care se va tienea in **24. Augustu** st. v.

Fadimacu, in 30. Iuliu 1886.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: ADAM ROS'A, m. p. inspect. scol.

—□—

Se escrie concursu pe urmatórele posturi invetiatoresci vacante, din inspectorat. scolaru Iosasielu si anume:

1. Satulreu, cu terminu de alegere pe **24 Augustu st. v. 1886.** Emolumintele sunt: 1) cuartiru si gradina corespondietóre. 2) Bani gat'a 100 fl. v. a. (adeca un'a suta floreni v. a.) 3) Bucate 10 sinice, pe jumetate grâu — cucuruзу. 4) 30 litre mazere. 5) 8 stengeni de lemne pentru scóla si invetiatoriu. 6) 40 portiuni fênu.

2. Zimbru, cu terminu de alegere pe **29 Augustu st. v. 1886.** Emolumintele legate cu acestu postu sunt: 1) Cuartiru cu doue chilio, cuina si camara. 2) Gradina destulu de corespondietóre. 3) Banii si cu naturalele computeate in bani 300 fl. (adeca trei sute floreni v. a.) 4) 12 stengeni lemne de focu, din cari are a se incaldi si scól'a. 5) Dela inmormentari 50 cr. 6) Pentru instruirea prunciloru de nationalitate neromana tacse lunarii.

3. Valea-mare, cu terminu de alegere pe **29 Augustu st. v. a. c.** pe langa urmatórele beneficii: 1) Cuartiru si gradina deplinu corespondietóre. 2) Bani gat'a 100 fl. (adeca o suta floreni v. a.) 3) Bucate grâu — cucuruзу, de totu 8 sinice. 4) 8 stengeni lemne de incalditu pentru scóla si invetiatoriu.

4. Finisiu, cu terminu de alegere pe **30 Augustu st. v. a. c.** Emolumintele sunt: 1) Cuartiru si gradina corespondietóre. 2) Bani gat'a 120 fl. v. a. adeca: un'a suta doue-dieci floreni. 3) 12 sinice bucate, pe jumetate grâu — cucuruзу. 4) 8 stengeni lemne de focu pentru scóla si invetiatoriu. 5) $\frac{1}{4}$ sesiune pamentu productivu.

Nota: Acei dni invetiatori cari voescu a ocupá ori care din aceste 4 statiuni, sunt poffiti, — recursele sale alaturate cu atestatu de botezu, atestatu de moralitate si diligintia, precum cu testimoniile prescise de lege; a le trimite per Al-Csill in Dieci subscrisulu, nainte de terminulu prescisu, si a-se presentá in propusa-i statiune pentru de a se face cunoscutu.

Din siedintiele comiteteloru parochiale din comunele mai sus insemnate.

Dieci 3 Augustu v. 1886.

Georgiu Lupsia, m. p.
preotu inspectoru scolaru cercualu.

—□—